

for den fattige, begavede Dreng som for den bemidlede. Men vi er bange for at faa Forbindelsen sat for langt ned i Folkeskolens Klasser. Man har naaet i Norge to Arter af Mellemskoler, en fireaarig og en treaarig. Det blev gennemført i Aaret 1900 i Kristiania. Det var Folkeskolens Mænd, der arbejdede for en 3aarig Mellemskole, fordi de saa kunde beholde Børnene 1 Aar længere i Folkeskolen. Den 3aarige Mellemskole indrettedes som en gratis Skole. Ved Siden deraf bestaar den 4aarige, betalende Mellemskole. Det var et Kompromis, hvor man enedes om en Ordning, som begge Parter syntes at kunne være nogenlunde tjente med. Men Folkeskolens Arbejdere i Norge staa endnu higende efter at faa de 3 Aar sat ned til 2, saa at de kunne beholde Børnene endnu et Aar. Fra en norsk Overlærer har jeg faaet et Brev, hvori han skriver: „Det er den norske Folkeskoles umistelige Maal, saa vidt det er muligt, at naa det Resultat, at Folkeskolen kan beholde Eleverne helt til Udgangen af den egentlige Barnealder, altsaa til 13—14 Aars Alderen.“ Han siger i Forbindelse dermed, at en helt afsluttet Folkeskole er for os den ønskeligste og den eneste, vi kunne betragte som helt organisk. — De har altsaa ikke naaet det endnu, men de haabe at naa til en 2aarig Mellemskole, saa at Folkeskolen beholder Børnene saa længe, og Mellemskolen nøjes med en Eksamen efter 2 Aars Kursus.

Naar vi kunde naa det her i Danmark, vilde det være en betydelig Forbedring af Forslaget, synes jeg; thi Folkeskolens Maal maa jo aabenbart være saa vidt muligt at beholde alle Folkeskolens Børn samlede i den egentlige Barnealder. Folkeskolen er saa god, en Skole, naar ellers Lærerkræfterne due, og Undervisningsplanen er lagt forstandig, at vi nødig se Børnene flytte fra os og ind i en Skole, som væsenligt har til Opgave at ende med en Eksamen. En af Grundene til, at Folkeskolen er saa god, naar de Ting, jeg nævnte, ere i Orden, er, at det egentlige Arbejde her er jævntillet med Skolens Arbejde, at Børnene blive i deres Hjem, i deres Forældres Bedrift. Det er et Supplement til Undervisningen paa Skolebænken, der gør Folkeskolen saa frugtbar, som den faktisk er. Naar en 12—13 Aars Dreng bliver sat til at gaa i sin Faders Roemark og udtynde og behandle Raderne, er det ikke alene at betragte som rent almindeligt Arbejde, men det er et Arbejde, der er meget opdragende,

vænnende til Orden, Sikkerhed og Akkuratesse. Man kan, efter som nu Erhvervslivet er udviklet i Landbruget, tage enhver Gren af det, f. Eks. Fodring af Kreaturerne og disses Røgt og Pleje, og man kan sige, at det Barn, der gaar derved en rigelig Del af sin Barndomstid og ledes og hjælpes af en dygtig Fader eller Styrer af Bedriften, har en saa fortrinlig Udfyldning af Skolearbejdet, at hans Liv udvikles langt sundere, friskere og alsidigere, at han bliver sundere paa Sjæl og Legeme end den Dreng, der er naglet til Skolebænken i 10—12—14—16 Aar. Jeg vil ikke tale om Købstadforhold, fordi jeg nødig vil komme ind paa Ting, jeg har for lidt virkeligt Kendskab til og for ringe Erfaring i, men de ere sikkert ikke saa lidt anderledes. Jeg antager ikke, at en Købstadlærer vil have væsentlige Indvendinger mod det foreliggende Forslag, medens vi Landsbylærere staa, som jeg staa, med det ideelle Ønske: Lad os faa Lov til at beholde Børnene, saaledes at der kan blive denne sunde Vekselvirkning mellem den sjælelige og den legemlige Uddannelse, det aandelige og legemlige Arbejde, saa længe som muligt. Det vil føre til, at baade de kommunale Myndigheder og Forældrene ville være ivrige efter at udvikle de sidste Klasser af Folkeskolen til den højeste Grad af Fuldkommenhed, efter som Omstændighederne nu en Gang ere. Den ny Folkeskolelov indeholder Spirer til, at man kan fortsætte i Folkeskolen med en Slags udvidet Undervisning, og disse Spirer maatte man nødig se hemmede. Jeg frygter noget for, at det foreliggende Forslag kunde afkøle Iveren for at udvikle disse Spirer, som jeg her peger paa. Hvis det var muligt at sætte Overgangen fra Folkeskolen til Mellemskolen til 13—14 Aars Alderen, vilde der være opnaaet en Reform, som vi, naar man ser paa det hele, maatte være glade ved at gennemføre, derom er der ingen Tvivl. Maaske kan det naas. Kan det ikke naas paa anden Maade, vilde det jo være en Udvej, at man i den udvidede Undervisning, som jeg tænker paa, at Folkeskolen skulde overbygges med eller, bedre udtrykt, slutte af med, altsaa en udvidet Undervisning i 13—14—15 Aars Alderen for fremmelige og velbegavede Folkeskolebørn, lod sig bevæge til at optage Tysk, hvis den højere Skole maatte kræve det . . . (Ottosen: Hvorfor ikke Engelsk?) . . . eller Engelsk, altsaa et af de to Sprog, Mellemskolen skal arbejde med. Jeg vilde ønske, at man kunde naa til en saadan Overenskomst mellem Folkeskolens Arbejdere og den høj-